Місячний Економічний Моніторинг України

- Президент консолідував свої повноваження щодо контролю за виконавчою гілкою влади.
- ВВП досягнув 1095 млрд грн у 2010 році.
- Строк дії квот на експорт зерна продовжено до липня.
- Тарифи на електроенергію для населення підвищено на 15%.
- В лютому на стан платіжного балансу значно впливали одноразові фактори.
- Державний бюджет мав профіцит в лютому.
- Реальний наявний доход населення зріс на 16,2% у 2010 році і перевищив рівень 2008 року.
- Споживча інфляція прискорилась до 7,7% дпр в березні через тиск з боку пропозиції.
- Уряд планує знизити державний борг і збільшити частку внутрішніх запозичень.
- Тема місяця: Зовнішньоторговельна політика

№4 (126)
квітень
2011

Населення: 45,9 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 27%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 18%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

Політика: Президент отримує додаткові повноваження щодо уряду

17 березня Верховна Рада України схвалила зміни до Закону України "Про Кабінет міністрів України" та новий Закон "Про центральні органи виконавчої влади". Нові положення уточнили правову базу функціонування виконавчої влади та впровадили окремі норми адміністративної реформи.

Водночас новий закон розширив президентські повноваження щодо уряду і обмежив роль Прем'єр-міністра. Зокрема Президент тепер призначає і звільняє заступників міністрів і може давати доручення безпосередньо міністерствам без участі Прем'єр-міністра чи Кабінету Міністрів. Звільнення міністрів та голів інших центральних органів виконавчої влади відбуватиметься без консультацій з Прем'єр-міністром.

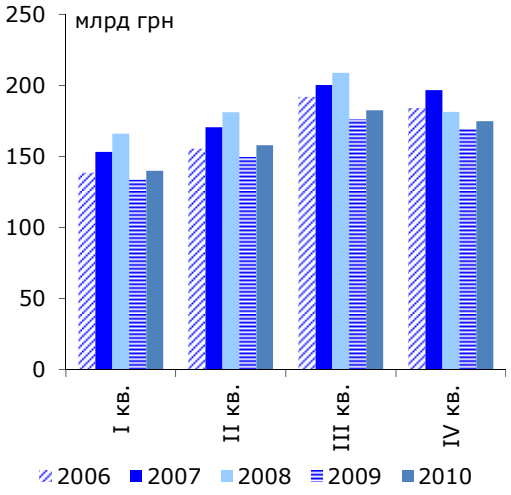
Нові повноваження Президента можуть суперечити вимогам Конституції відповідно до ряду рішень Конституційного суду. Відповідно до них Верховна Рада може лише уточнювати конституційні повноваження Президента, але не може делегувати йому нові повноваження.

Реальний сектор: Реальний ВВП зріс на 4,2% у 2010 році

Держкомстат оприлюднив останні оцінки ВВП за 2010 рік і переглянув квартальну структуру ВВП. Реальний ВВП зріс на 4,2%, а номінальний ВВП було переглянуто в сторону збільшення до 1095 млрд грн. Зі сторони попиту споживання домогосподарств залишилось головним чинником зростання і збільшилось на 7,0% у 2010 році. Показник приросту реального валового нагромадження основного капіталу було покращено до 4,9% через швидке зростання у другій половині року. Однак інвестиції, скоріш за все, були переоцінені, оскільки спрощення правил реєстрації призвело до різкого зростання прозвітованих обсягів індивідуального будівництва, включаючи будівлі, що були зведені у минулих роках. Внесок чистого експорту був від'ємним. Зростання реального експорту та імпорту було погіршено відповідно до 4,5% та 11,1%. Зі сторони виробництва зростання валової доданої вартості (ВДВ) у переробній промисловості і виробництві газу, води та електроенергії було погіршено відповідно до 14,5% і 8,1%, тоді як ВДВ транспорту і зв'язку зросла більше, ніж очікувалось раніше, на 5,1%. ВДВ у будівництві скоротилась лише на 1,7% завдяки зростанню у другій половині року.

У лютому приріст промислового виробництва покращився і досяг 11,5% дпр. Найбільший внесок до зростання був зі сторони виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції та

ВВП в постійних цінах

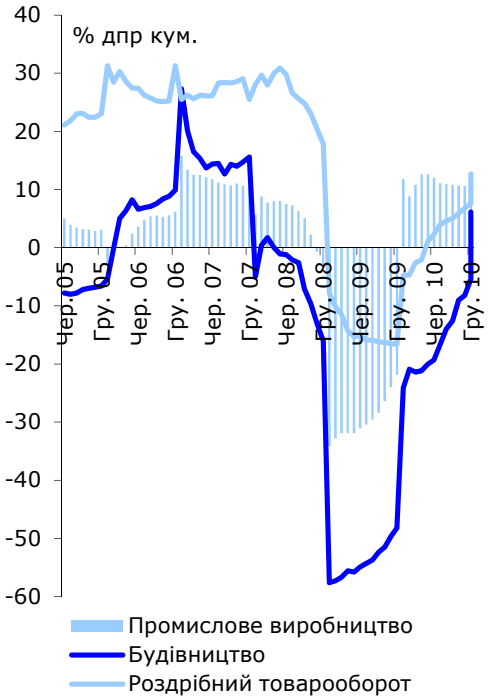
Джерело: Держкомстат

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

машинобудування, що збільшили випуск відповідно на 33,2% дпр і 30,1% дпр завдяки високому попиту на будівельні матеріали та прискорення виробництва транспортних засобів. Хімічна промисловість та металургія зросли на 17% дпр переважно через низьку статистичну базу минулого року. Харчова промисловість знизила випуск на 3.6% дпр в основному внаслідок обмежених поставок сировини на підприємства борошномельно-круп'яної промисловості і зростання акцизів на тютюнові вироби і алкогольні напої. Виробництво і розподілення електроенергії зросло на 5,9% дпр через зростання промислового виробництва та транспорту.

Вантажообіг надалі прискорився до 12,7% дпр за перші два місяці року через більші обсяги перевезень неметалевої, хімічної та металургійної продукції. Обсяги будівництва зросли на 6,1% дпр у січні-лютому 2011 року. Роздрібний товарообіг прискорився до 12,7% дпр впродовж цього періоду завдяки вищому споживчому попиту та низькій статистичній базі на початку минулого року. Випуск продукції сільського господарства зріс на 5,0% дпр, оскільки виробництво продукції тваринництва продовжило зростати.

Тенденції реального сектору

Джерело: Держкомстат

Галузеві тенденції: Квоти на експорт зернових продовжено до червня

Сільське господарство. 30 березня квоти на експорт зернових було продовжено до 30 червня, а квоту на експорт кукурудзи було збільшено на 2 млн т. Однак уряд нещодавно подав до Верховної Ради проект Закону, що дозволить замінити експортні квоти на експортне мито. Відповідно до результатів економічних досліджень оподаткування експорту призводить до менших втрат добробуту, ніж впровадження експортних квот.

Енергетика. 17 березня Національна комісія регулювання електроенергетики (НКРЕ) прийняла рішення про наступне підвищення тарифів на електроенергію для домогосподарств. Тариф було підвищено на 15% для всіх категорій домогосподарств (включаючи тих, хто споживає до 150 кВт·год на місяць), починаючи з 1 квітня 2011 року. Підвищення тарифу скоротить розрив у цінах між промисловими споживачами і домогосподарствами, який все ж залишиться достатньо великим.

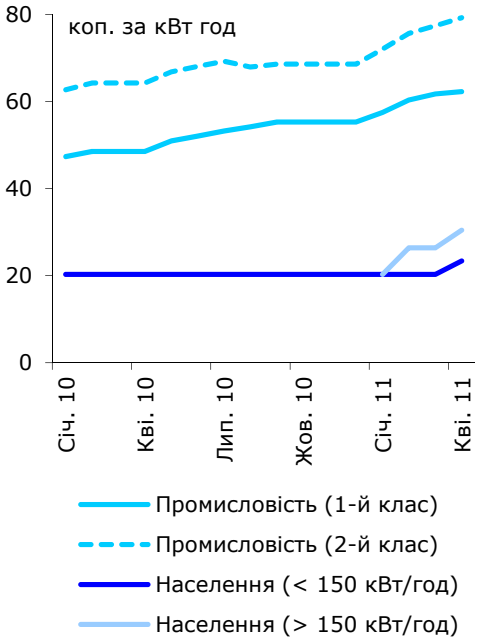
Телекомунікації. У березні Національна комісія по регулюванню зв'язку оприлюднила звіти за 2010 рік про якість послуг, що надаються телекомунікаційними операторами фіксованого та мобільного зв'язку. Здебільшого Комісія звітувала про якість послуг у межах встановлених лімітів. Це був перший публічний звіт такого роду, що збільшує прозорість сектору телекомунікацій.

Транспорт. 28 березня 2011 року Кабінет Міністрів надав ДП "Міжнародний аеропорт "Бориспіль" державну гарантію на суму 372,3 млн дол. США для реалізації проекту організації залізничного сполучення між аеропортом та Києвом. У вересні 2010 року аеропорт "Бориспіль" досяг домовленості з компанією CMCEC (Китай) про будівництво залізниці. Планується побудувати 37,2 км транспортного сполучення з двома зупинками. Запланована тривалість будівельних робіт – 28 місяців. Загальна вартість будівництва – 3,3 млрд грн, що планується профінансувати за рахунок коштів аеропорту, CMCEC, Державного агентства України з інвестицій та розвитку, Банку розвитку Китаю та Промислово-комерційного банку Китаю. Водночас уряд заявляє, що залізничне сполучення не буде готове до початку ЄВРО-2012.

Приватизація. 11 Березня Фонд державного майна України (ФДМУ) завершив продаж 92,8% акцій оператору зв'язку "Укртелеком" австрійській компанії EPIC за 10,575 млрд грн. Отже, десятирічний пошук нового власника для одної з найбільших українських компаній був швидко завершений, дозволивши повністю забезпечити виконання плану приватизації на 2011 рік.

Державна частка 61,58% в приватному АТ "Міжнародні авіалінії України" була продана міноритарним акціонерам за 287,2 млн грн.

Тарифи на електроенергію

Джерело:НКРЕ
*без ПДВ

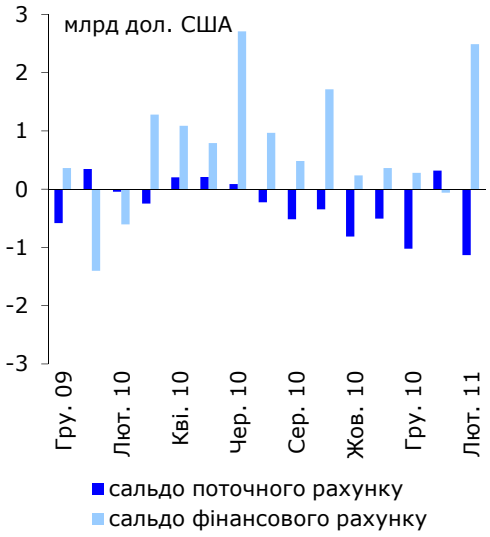
Це достатньо низька ціна, однак міноритарні акціонери мали першочергове право на придбання частки держави в компанії.

Зовнішній сектор: Поточний рахунок погіршився в лютому

У лютому рахунок поточних операцій був зведений з рекордним дефіцитом на рівні 1,1 млрд дол. США. Дефіцит поточного рахунку досягнув високого рівня, оскільки імпорт мінеральних продуктів подвоївся порівняно з попереднім роком до 2,5 млрд дол. США. Це було викликано тимчасовим зростанням імпорту природного газу, оскільки "Нафтогаз" повинен повернути 12,1 млрд кубометрів газу компанії "РосУкрЕнерго". Крім того експорт товарів був невисоким і в доларовому виразі був меншим, ніж в останні місяці 2010 року.

Профіцит фінансового та капітального рахунку був значним на рівні 2,5 млрд дол. США в лютому, тоді як він був близьким до балансу у січні. Однак це було викликане тимчасовими факторами, оскільки уряд розмістив Єврооблігації на суму 1,5 млрд дол. США, а імпортери збільшили заборгованість перед іноземними постачальниками. Водночас притік ПІІ та кредитування приватного сектору були низькими, а покупки готівкової іноземної валюти зросли.

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

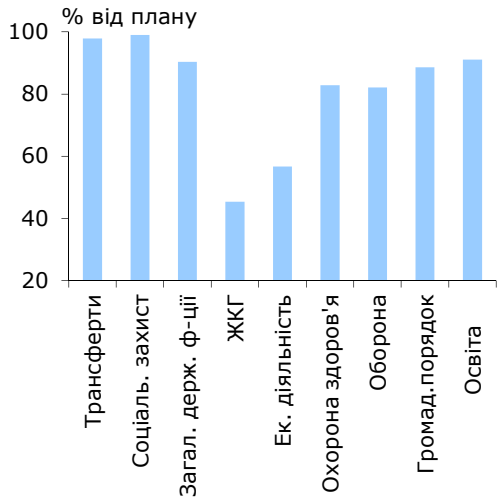
Фіскальна політика: Дефіцит Державного бюджету змінився на профіцит у лютому

Виконання бюджету. Протягом січня-лютого доходи загального фонду Державного бюджету були близькими до плану. Доходи від ПДВ перевищили план на 3,2% завдяки більшим надходженням від ПДВ з вироблених в Україні товарів та послуг. Доходи від рентної плати були на 14,2% вищими за план завдяки підвищенню ставок для деяких видів рентних платежів. Крім того було перевиконано план надходжень від податків на міжнародну торгівлю (на 12,7%). Водночас доходи від податку на прибуток, акцизного збору та офіційних трансфертів були нижчими, ніж заплановані (відповідно на 2,9%, 9,0% та 5,0%).

Виконання плану видатків загального фонду Державного бюджету становило 91,7%, що менше ніж у попередніх роках. Усі статті видатків за функціональною класифікацією були недофінансовані, проте видатки на соціальне забезпечення та міжбюджетні трансферти майже досягли запланованого рівня (відповідно 99,0% та 97,9%). Відсоток виконання плану видатків за рештою статей не перевищив 95%. В результаті перевиконання плану доходів та недовиконання видаткової частини загальний фонд бюджету був зведений із значним профіцитом у сумі 2,9 млрд грн. Водночас уряд почав зовнішні запозичення раніше, ніж планувалося, що призвело до рекордного накопичення коштів на єдиному казначейському рахунку. Наприкінці лютого на рахунках Держказначейства в НБУ знаходилось 34,3 млрд грн, що є більшим за рекордну суму у розмірі 30,9 млрд грн, зафіксовану на рахунку у вересні 2010 року, та 29,3 млрд грн, що накопичились після приватизації "Криворіжсталі" у 2005 році.

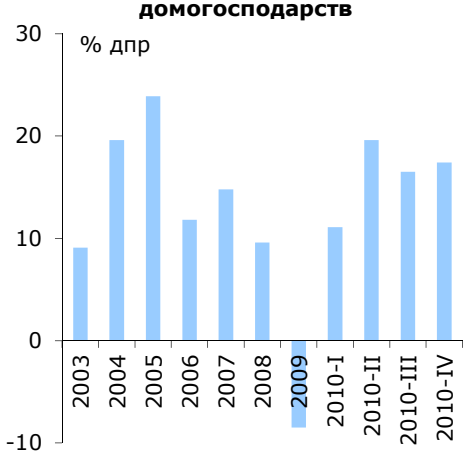
Податкова політика. З 15 березня відповідно до Податкового кодексу Державна податкова служба (ДПС) формально перейшла до автоматичного відшкодування ПДВ. Проте, лише 24 компанії із 1971 претендентів отримали право на автоматичне бюджетне відшкодування. Більшість з них є великими експортно-орієнтованими підприємствами, що працюють, переважно, у металургійній та хімічній промисловості, машинобудуванні та енергетиці. Одним з найскладніших для виконання критеріїв, що дають право на отримання автоматичного відшкодування ПДВ, була вимога щодо середньої заробітної плати, яка протягом останніх чотирьох кварталів мала становити щонайменше 2,5 розмірів мінімальної заробітної плати. Понад 80% претендентів не змогли виконати цей критерій. Відповідно до угоди з МВФ 70% від суми ПДВ має відшкодовуватись автоматично. За оцінкою ДПС станом на 1 березня 2011 року сума заборгованості з відшкодування ПДВ сягнула 14,2 млрд грн.

Виконання видатків Державного бюджету у січні-лютому 2011 р. (загальний фонд)

Джерело: Державне казначейство

Реальні наявні доходи домогосподарств

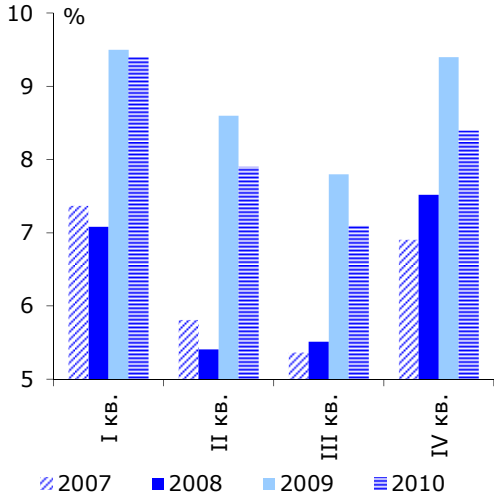
Джерело: Держкомстат

Соціальна політика: Доход домогосподарства швидко відновився у 2010 році

Держкомстат значно покращив квартальні оцінки реального наявного доходу домогосподарств у 2010 році. Загалом у 2010 році реальний наявний доход зріс на 16,2%. Таким чином, він був на 6,3% вищим, ніж у 2008 році. Всі компоненти доходів зросли, а нижчий борговий тягар призвів до менших виплат відсотків за кредитами.

Реальний доход від заробітних плат зріс на 14,9%. Кращий фінансовий стан багатьох підприємств уможливив виплату ними вищих заробітних плат та переведення деяких працівників на повну зайнятість. Адміністративні рішення щодо підвищення мінімальної заробітної плати також сприяли зростанню середньої заробітної плати. Доход від соціальної допомоги зріс на 6,5% в реальному вимірі завдяки підвищенню мінімальної пенсії. Разом з тим, пенсії зростали повільніше, ніж заробітні плати через обмежені доходи бюджету. Стрімкий ріст доходу у 2010 році стимулював зростання реального приватного кінцевого споживання на 7,0% і збільшення заощаджень.

Рівень безробіття (МОП)

Джерело: Держкомстат

Ринок праці: Рівень безробіття (МОП) дещо знизився у 2010 році

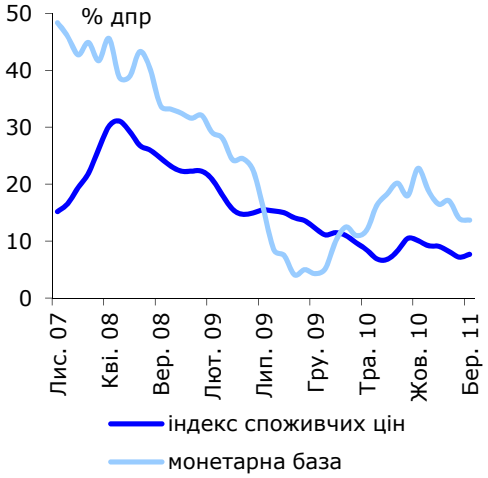
Незважаючи на покращення економічної ситуації, було створено незначну кількість робочих місць. Зниження рівня безробіття (за методологією МОП) до 8,1% від економічно-активного населення у віці 15-70 років порівняно із 8,8% у 2009 році пов'язане переважно з демографічними чинниками. Він залишився на 1,7 відсоткових пунктів вищим, ніж до кризи. Рівень безробіття серед чоловіків залишився значно вищим, ніж серед жінок. Однак розрив скоротився, оскільки промисловий випуск зріс, а будівництво почало відновлюватись. Подальший розвиток ринку праці значно залежатиме від державної політики стосовно малого та середнього бізнесу та ініціатив з легалізації заробітної плати.

Монетарна політика: Інфляція прискорилась до 7,7% дпр в березні

У березні споживча інфляція прискорилась до 7,7% дпр переважно через тиск з боку пропозиції, зокрема зростання тарифів на комунальні послуги, бензин та цін на хліб. Водночас Держкомстат надалі звітує про дивне падіння цін на ряд продовольчих товарів. Зростання базового ІСЦ сповільнилось до 7,0%, незважаючи на суттєве зростання попиту.

Пропозиція грошей продовжила зростати на 26,2% дпр у березні, а зростання монетарної бази сповільнилось до 13,7% дпр з 14,0% дпр у лютому. Ліквідність банків зросла, оскільки НБУ відновив чисті покупки іноземної валюти, а уряд зменшив свої кошти на рахунках в НБУ.

Динаміка монетарної бази та індекса споживчих цін

Джерело: Держкомстат, НБУ

Фінансові ринки: Затверджено середньострокову стратегію управління державним боргом

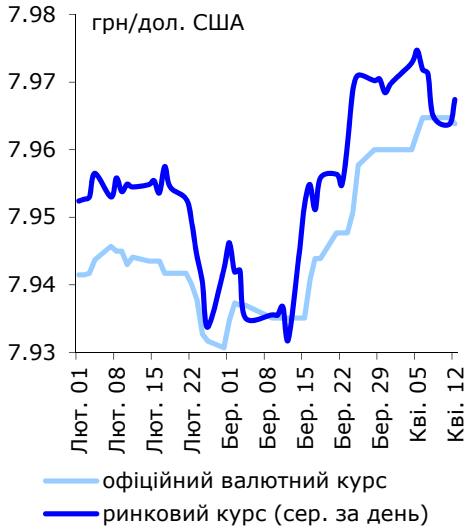
Державний борг. 2 березня 2011 року Кабінет Міністрів ухвалив постанову "Про затвердження Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2011 - 2013 роки". Вона визначає основні цілі та завдання щодо управління державним боргом протягом найближчих трьох років. В Документі передбачено щорічне зменшення обсягу державного боргу по відношенню до ВВП на 2% від ВВП (до 28% від ВВП у 2013 році), ймовірно, завдяки невеликим первинним дефіцитам Державного бюджету та зростанню номінального ВВП. Водночас, частка державного внутрішнього боргу у прямому державному борзі має підвищитись з 42% (станом на 1 березня 2011 року) до 46% у 2011-2012 роках та до 48% у 2013 році. Згідно із Стратегією ця мета може бути досягнута шляхом використання ширшого кола боргових інструментів на внутрішньому ринку та поліпшення інфраструктури ринку. Зокрема, уряд розгляне можливість випуску державних боргових цінних паперів, індексованих на рівень інфляції.

У березні Міністерство фінансів продовжило збільшувати внутрішні запозичення. Відбулось розміщення облігацій внутрішньої державної позики на суму 4,7 млрд грн із середньозваженою доходністю 9,2% річних. Сума розміщення виявилась достатньою для покриття планових видатків, пов'язаних зі сплатою внутрішнього боргу у цьому місяці. Частка короткострокових ОВДП у загальному обсязі розміщення зменшилась порівняно з минулим місяцем з 66,7% до 44,5%. Водночас частка трирічних облігацій, розміщених урядом, значно зросла з 18,2% до 38,6% від загального обсягу розміщення, оскільки покупці були залучені завдяки ставки доходності, яка залишалась вище 10% річних. У 2011 році Міністерство планує розмістити ОВДП на суму 48,6 млрд грн (без врахування неринкового випуску облігацій).

Обмінний курс. В березні обмінний курс гривні до дол. США дещо послабився з 7,94 грн за дол. США до 7,97 за дол. США, хоча НБУ відновив чисті покупки іноземної валюти. Зокрема НБУ продавав долари США, і купував австралійські долари, євро та швейцарські франки.

НБУ купив 0,4 млрд австралійських доларів і сукупна покупка досягла 0,8 млрд австралійських доларів з листопада 2010 року. Зацікавленість НБУ у австралійських доларах є досить незвичайною, оскільки Україна практично не отримує надходжень в цій валюті за поточними операціями, а ПІІ та запозичення теж як правило деноміновані в євро та доларах США. Водночас ринок австралійських доларів у 2010 році став ліквіднішим за ринок швейцарських франків, і становив 7,6% від обороту світового валютного ринку.

Обмінний курс

Джерело: НБУ

Тема місяця: Зовнішньоторговельна політика

Між двома митними союзами

Вероніка Мовчан

Україна – це країна з маленькою відкритою економікою, яка значною мірою покладається на зовнішню торгівлю. Експорт товарів та послуг склав 50,2% від номінального ВВП у 2010 році, тоді як співвідношення імпорту до ВВП сягнуло 53,0%. Нещодавно створений Митний союз Росії, Білорусі та Казахстану (РБК МС) та ЄС-27 є найбільшими торговельними партнерами України. Разом на ці два митні союзи припадало близько двох третин загального зовнішнього товарообігу України у 2010 році.

Торговельні режими, що діють між Україною та ЄС та між Україною та РБК МТ, є різними. У випадку торгівлі з ЄС діє режим найбільшого сприяння, а також тарифні знижки, які надає ЄС в рамках Генеральної системи преференцій. Торгівля з Росією, Білоруссю та Казахстаном вже майже два десятиріччя відбувається в рамках угод про вільну торгівлю. Ці угоди стосуються переважно мит і передбачають вилучення з режиму вільної торгівлі, які стосуються певних товарів. Нетарифні заходи відіграють важливу роль у товарній торгівлі як з РБК МС, так і з ЄС.

Важливість зовнішньої торгівлі для економічного розвитку України підкреслюється великою чутливістю динаміки реального ВВП країни до зовнішньоторговельних шоків. Відповідно, країна має докласти всіх зусиль для отримання максимально сприятливого доступу українських товарів на зовнішні ринки та безперебійної пропозиції необхідних проміжних та інвестиційних товарів з-за кордону. Членство у СОТ є кроком на шляху досягнення цієї мети. Регіональна інтеграція могла б створити додаткові можливості.

Тоді як угоди про вільну торгівлю (ЗВТ) з Росією, Білоруссю та Казахстаном вже укладені, зараз Україна веде активні переговори щодо створення глибокої та всеосяжної зони вільної торгівлі (ЗВТ) з ЄС. З початку 2008 року вже відбулось шістнадцять раундів переговорів. Обидві сторони заявляють про досягнення значного прогресу у переговорах, хоча кілька важливих питань, які зокрема стосуються енергетики та експортних мит, залишаються нерозв'язаними. Тим не менш, Угода про зону вільної торгівлі може бути підписана в кінці 2011 року.

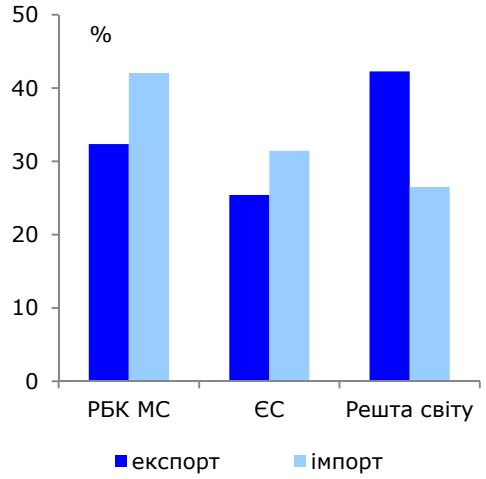
Водночас Росія наполегливо пропонує Україні приєднатися до нещодавно сформованого РБК МС та припинити переговори щодо ЗВТ з ЄС. Більш того, вона навіть погрожує збільшити торговельні бар'єри, якщо угода щодо ЗВТ з ЄС буде підписана. Чи може запропонована альтернатива бути цікава Україні? Подивимось спочатку на втрати.

По-перше, Україна є членом СОТ та, відповідно, взяла на себе зобов'язання щодо рівня зв'язаних ввізних мит. Перегляд цих зобов'язань є теоретично можливим, але дорогим, оскільки інші країни-члени мають право вимагати компенсації або встановлювати додаткові мита на українські товари, щоб компенсувати втрати, пов'язані зі зміною зобов'язань. Порівняння середніх ввізних мит РБК МС та середніх зв'язаних мит України вказує на значну різницю. Рівень захисту є вищим у випадку РБК МС для тринадцяти з шістнадцяти секторів економіки.

Вищі ввізні мита у РБК МС означають, що Україна стикнеться з підвищенням вартості імпорту у випадку приєднання, що спричинить зміщення торгівлі (*trade diversion*) у бік Росії, Білорусі та Казахстану. Вищі ввізні мита РБК МС на товари хімічної промисловості, машини та обладнання змусять Україну платити вищу ціну за доступ до нових технологій та інноваційних товарів, які надходять з інших країн світу.

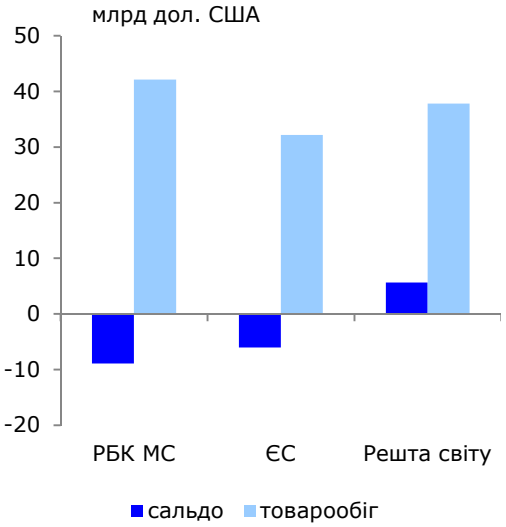
Більш того, Україна як член СОТ, має виконувати Угоди СОТ, які є частиною нормативної бази країни. Водночас Росія, Білорусь та

Географічна структура торгівлі товарами України у 2010 році

Джерело: Держкомстат

Товарообіг та сальдо зовнішньої торгівлі України у 2010 році

Джерело: Держкомстат

Казахстан лише ведуть переговори про членство в СОТ і, відповідно, не зв'язані правилами та нормами СОТ. Ця різниця у нормативній базі створює додаткові перешкоди на шляху приєднання до РБК МС.

Участь у РБК МС передбачає виключність членства, отже Україна втратила б право вести переговори щодо угод про вільну торгівлю з іншими країнами, у тому числі щодо Угоди про ЗВТ з ЄС. Комісія РБК МС є уповноваженим органом для ведення нових переговорів з питань зовнішньоторговельної політики від імені країн-членів. Таким чином, Україна би знехтувала всіма зусиллями, витраченими на переговори щодо створення ЗВТ з ЄС та втратила можливість отримати преференційний доступ до найбільшого регіонального ринку.

Що може запропонувати РБК МС Україні для компенсації цих поточних та майбутніх втрат? Існує кілька можливих переваг, серед яких дешевші енергоносії, доступ на ринок та посилення переговорної позиції.

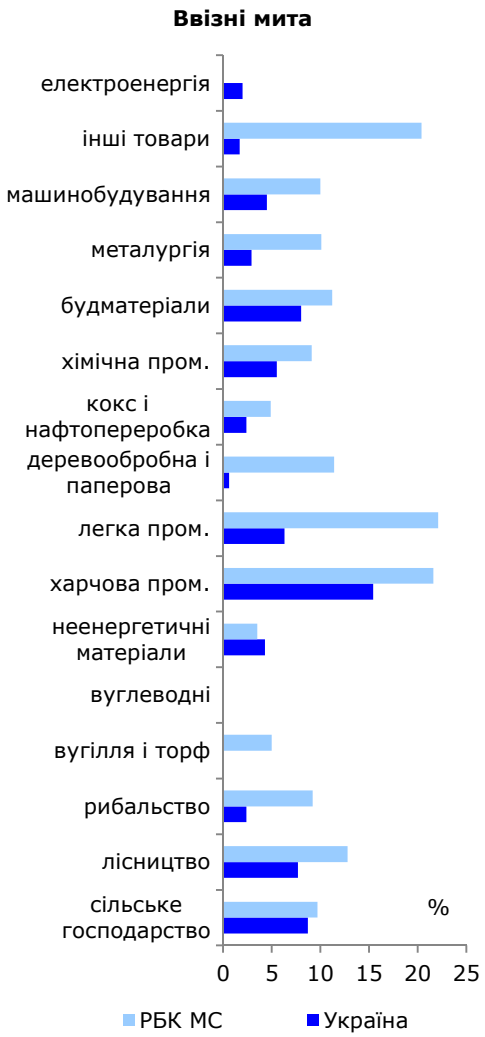
По-перше, запропоновано можливості зниження ціни на імпортні енергоносії. Однак стабільні довгострокові знижки на ціни на енергоносії є надзвичайно суперечливими. Росія планує змінити принципи регулювання внутрішнього енергетичного ринку, а це означає, що її внутрішні ціни будуть зростати. Більш того, світові ціни на енергоносії стрімко зростають, а запаси викопних енергоносіїв є вичерпними. Підвищення енергетичної ефективності та диверсифікація поставок є більш виваженою економічною стратегією, аніж пошук короткострокових цінових знижок.

Наступне питання – це доступ до ринку. Україна вже підписала угоди про вільну торгівлю з усіма трьома країнами – учасниками РБК МС. Подальші виграші, отримані від скасування всіх вилучень з режиму вільної торгівлі, є обмеженими. Усунення митного контролю, звичайно, створює додаткові переваги, однак аналогічний виграш можна отримати завдяки проведенню реформи Митної служби за умови її успішності. Більш того, у випадку реформи митниці стимулюватиметься торгівля з усіма країнами, а це означатиме відсутність ефекту відхилення торгівлі (*trade diversion*).

Зрештою, Росія пропонує Україні сильнішу переговорну позицію в майбутніх переговорах щодо створення ЗВТ, якщо країна приєднається до МС. Однак, як член митного союзу, Україна стикнулась би з багаторівневим переговорним процесом. Країні було б необхідно балансувати свої інтереси з інтересами інших членів МС, а не лише з інтересами третіх країн, які ведуть переговори про ЗВТ з митним союзом. Не очевидно, що ЗВТ, підписані в результаті таких переговорів, були б більш виграшними для України.

У підсумку відзначимо, що запропоноване членство у РБК МС не відповідає економічним інтересам України. Країна географічно розташована між двома митними союзами і веде активну торгівлю з обома. Тому Україна має подумати двічі, перш ніж приєднуватись до будь-якого з двох.

На сьогодні найкращою опцією регіональної інтеграції для України є підписання угод про вільну торгівлю з її торговельними партнерами. Цей вид інтеграції пропонує багато можливостей, якими не варто жертвувати заради одного митного союзу.

Джерела: розклад зв'язаних ввізних мит України (www.wto.org), "Індикативний рівень тарифного захисту в Казахстані: до та після створення Митного союзу (Частина I)" Стаття до обговорення № 5.3, березень 2011. Центр економічного аналізу РАКУРС

Економічні Тенденції		IIкв 10	IIIкв 10	IV кв 10	I кв 11	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.	Бер.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	3,4	-1,3	-1,0	…	-4,1	-1,3	-1,2	-1,3	-1,0	5,3	5,0	…
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	12,0	10,8	11,0	…	10,9	10,8	10,7	9,9	11,0	9,7	11,5	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-19,3	-12,6	-5,4	…	-14,0	-12,6	-9,0	-8,2	-5,4	6,1	6,1	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	2,3	5,1	7,6	…	4,6	5,1	5,9	6,8	7,6	11,7	12,7	…
Середня заробітна плата	грн.	2227	2332	2407	…	2280	2349	2322	2353	2629	2297	2338	…
ІСЦ	% дпр	6,9	10,5	9,1	7,7	8,3	10,5	10,1	9,2	9,1	8,2	7,2	7,7
ІВЦ	% дпр	25,5	19,2	18,7	20,3	23,3	19,2	19,8	18,9	18,7	18,0	21,4	20,3
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	30,6	28,6	27,7	…	33,2	32,1	29,9	29,8	29,6	53,6	46,8	…
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	24,8	28,2	30,1	…	31,8	32,2	33,5	33,9	33,7	54,4	64,1	…
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-2,0	-5,2	-8,7	…	-4,6	-5,4	-6,9	-8,0	-9,3	-0,4	-2,1	…
Поточний рахунок, на кінець періоду**	млрд. дол. США	0,6	-0,5	-2,9	…	-0,6	-0,5	-1,1	-1,4	-2,9	0,3	-0,8	…
Поточний рахунок (кум.)	% ВВП	0,9	-0,5	-2,1	…	x	x	x	x	x	x	x	…
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	29,5	34,7	34,6	36,4	32,7	34,7	34,3	33,5	34,6	35,1	36,7	36,4
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	16,3	18,0	15,8	13,7	20,2	18,0	22,8	18,9	15,8	17,1	14,0	13,7
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.	% річних	14,8	13,0	13,6	13,1	12,6	13,0	13,1	12,8	15,0	13,4	12,8	13,1
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	7,92	7,90	7,96	7,95	7,89	7,92	7,95	7,95	7,97	7,95	7,95	7,95
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,92	7,90	7,93	7,94	7,89	7,91	7,91	7,93	7,96	7,95	7,94	7,94
Обмінний курс, середній	євро	10,10	10,18	10,79	10,85	10,18	10,29	10,99	10,87	10,50	10,62	10,84	11,09

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: Держкомстат),
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	914,7	1095,0
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,4	138,0
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,1	-15,1	4,2
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,2
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,0
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7	27,1
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1	29,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9	-2,9
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7	-1,7
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5	5,7
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-5,9
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	39,5
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,3
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		IV 07	I 08	II 08	III 08	IV 08	II 09	III 09	IV 09	I 10	II 10	III 10	IV 10
ВВП	млрд. грн.	212,8	191,5	236,0	276,5	244,1	214,1	250,3	259,9	219,4	260,2	304,7	310,3
Реальний ВВП	% дпр	7,4	8,5	6,2	4,3	-7,8	-17,3	-15,7	-6,7	4,8	5,5	3,6	3,3
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	19,0	23,6	12,6	14,4	4,7	-14,5	-14,3	-16,2	1,2	7,8	9,4	9,0
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	2,4	-0,9	2,2	-5,3	7,4	-1,6	-4,3	-3,7	4,1	-1,9	3,7	5,0
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	23,8	24,4	9,1	-3,2	-23,1	-55,9	-53,2	-33,7	-7,5	-1,2	12,6	10,6
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	5,6	0,1	13,8	21,0	-13,2	-34,1	-30,9	6,9	-0,2	10,8	2,6	4,9
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	27,2	19,3	29,7	34,8	-11,8	-52,3	-47,6	-11,1	-7,8	16,7	20,2	14,3
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	7,1	0,8	-4,1	23,8	19,2	3,4	2,2	-11,6	4,9	0,1	-3,3	0,3
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	4,4	7,2	5,6	-1,5	-27,0	-26,1	-25,6	6,5	14,4	16,1	12,5	15,0
Будівництво (реальна)*	% дпр	5,8	-14,1	-18,7	-33,9	-39,5	-42,7	-43,6	-32,8	-12,4	-8,7	7,4	1,1
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	15,0	11,2	8,8	-0,7	-6,2	-15,7	-22,0	-16,4	1,1	2,9	10,8	1,2
Транспорт (реальна)*	% дпр	10,2	15,1	14,6	10,1	-0,3	-9,2	-5,7	-0,4	5,5	6,8	5,2	3,0
Платіжний баланс													
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-3,3	-3,7	-3,4	-2,1	-3,7	-0,2	-0,1	-0,9	0,1	0,5	-1,1	-2,3
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-7,7	-9,8	-7,1	-3,7	-9,5	-0,6	-0,2	-2,7	0,2	1,5	-2,8	-6,0
Баланс товарів	млн. дол. США	-4452	-4490	-4171	-3868	-3562	-622	-1396	-1407	-1229	-818	-3103	-3562
Баланс послуг	млн. дол. США	308	77	308	1341	15	432	1256	550	1018	1219	1659	966
Поточні трансферти	млн. дол. США	1016	740	833	831	723	667	640	722	608	728	797	842
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1648	2430	3091	3324	1058	1279	1210	1282	923	1196	1470	2170
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	1844	217	160	-690	-967	-351	-2286	1428	-307	804	2532	1288
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	32,5	33,2	35,5	37,5	31,5	27,3	28,2	26,5	25,1	29,5	34,7	34,6
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,04	5,03	4,79	4,70	6,49	7,76	7,99	8,06	8,00	7,91	7,90	7,96
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,05	5,05	4,96	4,85	6,21	7,66	7,82	7,99	7,99	7,91	7,90	7,93
Бюджет													
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	31,1	32,9	32,0	29,5	31,6	30,6	25,5	36,0	30,6	30,0	23,0	32,0
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,8	5,2	5,1	4,3	4,9	5,3	4,4	4,7	4,9	4,8	4,3	4,8
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	6,4	4,2	4,5	5,0	6,3	3,3	3,7	3,6	4,3	3,0	3,4	4,2
Податок на додану вартість	% від ВВП	7,6	10,6	10,9	9,8	7,8	8,3	6,4	11,0	9,7	9,7	8,4	9,9
Акцизні збори	% від ВВП	1,3	1,5	1,3	1,2	1,4	2,3	2,5	2,6	2,4	2,9	2,5	2,5
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	36,7	29,8	31,6	27,2	41,2	36,6	29,6	34,5	32,7	38,2	30,0	37,2
Поточні видатки	% від ВВП	27,3	28,9	28,5	22,4	33,8	34,9	27,0	31,4	32,1	36,9	26,3	32,5
Капітальні видатки	% від ВВП	9,4	1,0	3,1	4,8	7,4	1,7	2,6	3,1	0,6	1,4	3,7	4,7
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-6,2	3,0	0,4	1,9	-10,3	-6,2	-4,5	1,1	-2,0	-7,9	-7,4	-5,6
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2
Ринок праці													
Середня зарплата (реальна)	% дпр	13,4	13,4	6,1	6,3	0,5	-8,6	-10,7	-5,7	5,6	11,1	12,0	11,4
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	16,4	19,0	10,1	6,6	2,7	-6,9	-8,6	-7,6	6,8	14,0	14,1	14,7
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	6,4	7,1	6,2	6,0	7,5	9,1	8,6	8,8	9,0	8,5	8,0	8,1
Банківський сектор													
Грошовий агрегат М0	% дпр	48,2	48,4	48,6	37,9	39,3	22,8	11,5	1,5	5,4	9,9	17,4	16,5
Грошовий агрегат М2	% дпр	50,8	52,7	48,8	37,4	31,0	5,3	-1,4	-5,4	6,9	13,2	21,6	23,1
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	71,9	67,9	67,0	53,3	7,5	-16,1	-25,4	-8,5	7,1	20,1	38,6	41,4
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	32,5	35,2	32,9	31,2	66,3	33,0	39,2	4,7	22,8	21,5	17,7	16,9
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	72,7	81,2	70,6	54,9	40,4	27,8	25,2	16,9	13,6	8,3	6,0	11,2
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	75,4	71,3	57,9	53,4	103,6	48,7	32,4	-15,2	-13,7	-10,5	-13,2	-8,3
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	85,7	84,8	67,2	50,9	73,3	37,3	29,9	-3,8	-3,9	-2,8	0,6	-0,5
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	69,2	69,1	68,6	66,8	69,8	68,2	67,3	68,1	68,5	68,9	67,5	66,3
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	14,0	15,7	17,6	17,7	21,6	19,1	17,5	19,8	17,3	15,0	13,0	15,0
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	11,1	10,9	11,9	12,4	11,9	9,6	10,0	10,1	10,9	11,1	10,3	10,1
Джерела: Національний банк України, Державний комітет розрахунки ІЕД													
* зміна доданої вартості													

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.